

Michał Krakowski

Adwokat Alfons Barczewski

Palestra 15/12(168), 60-62

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

życie walczył o realizację ideałów sprawiedliwości społecznej, o praworządności, o właściwe znaczenie i uprawnienia zawodu adwokackiego jako ważnego elementu ochrony tej praworządności.

Takim zawsze pozostanie w pamięci tych, którzy go znali.

adw. Władysław Żywicki

*

Adwokat Alfons Barczewski

W dniu 13 lipca 1971 r., w czasie urlopu spędzanego z rodziną w Krynicy, zmarł nagle adw. Alfons Barczewski, członek Zespołu Adwokackiego Nr 1 w Olsztynie. W dniu 16 lipca 1971 r. odbył się jego pogrzeb.

Zmarłego żegnało liczne grono osób, złożone nie tylko ze świata prawniczego województwa olsztyńskiego, ale również z niemałej rzeszy jego mieszkańców. Postać bowiem Zmarłego Kolegi nie była powszednia. W słowach pożegnania wygłoszonych nad Jego prochami powiedziano: „Adwokat Barczewski uosabiał najbardziej cenione w naszym Narodzie cnoty: Miłość Ojczyzny i wierność wypływającym z niej zasadom”.

Takie było motto Jego życia.

Jako jedyny spośród adwokatów województwa olsztyńskiego był on synem tej ziemi. Urodził się 15 września 1910 roku w rodzinie chłopskiej we wsi Jaroty, położonej w pobliżu Olsztyna. Liczna ta rodzina zaliczała się do patriotów polskich. Postacią najbardziej znaną i zasłużoną z jej grona był ksiądz Walenty Barczewski, zmarły w 1928 roku, działacz społeczny, bojownik o polskość Ziemi Warmińskiej, współzałożyciel Związku Polaków w Niemczech.

Zmarły Kolega Alfons Barczewski wyrósł więc w tradycjach walki o polskość tej ziemi. Ukończył podstawową szkołę polską znajdującą się w jego rodzinnej wsi. Następnie wyjechał na Polskie Pomorze, gdzie w Lubawie w 1931 roku ukończył seminarium nauczycielskie.

W roku 1932 powrócił na teren b. Rzeszy niemieckiej, by nauczać tam w polskich szkołach. I tak w latach 1932—1939 był nauczycielem w Królewskiej Wsi (pow. Złotów), Olsztynie i Wielkiej Dąbrówce.

Nieliczni tylko towarzysze Zmarłego Kolegi z tamtych lat przeżyli wojnę. A z ich słów oraz ze spiswanej w Polsce Ludowej historii ich życia i działalności wiemy, że nie było to tylko wykonywanie cieszącego się szacunkiem zawodu nauczyciela, zwłaszcza po dojściu do władzy w 1933 r. Hitlera. Każdy z nich musiał wykazać najwyższe dowody osobistej odwagi i poświęcenia. Władze hitlerowskiej Rzeszy

howiem aż do wybuchu wojny nie tylko brutalnością zwalczały żywioł polski. W stosunku do duchowych i politycznych jego przywódców, jakimi byli nauczyciele, stosowano także najbardziej perfidne metody nacisku oraz przeróżne zachęty do zdrady swego powołania.

Alfons Barczewski, tak jak wszyscy ci, którzy dokonali dobrowolnego wyboru, nie uległ przemocy.

Nie dziwi więc fakt, że w dniu 1 września 1939 r. kol. Barczewski, będąc wówczas kierownikiem polskiej szkoły w Wielkiej Dąbrówce pow. międzyrzeckiego, został aresztowany przez gestapo. Był to początek jego martyrologii. Jej dalsze etapy — to więzienie we Frankfurcie nad Odrą oraz obozy koncentracyjne Oranienburg—Sachsenhausen.

W roku 1944 udało mu się zbiec na tereny Francji, zajęte już wtedy przez wojska USA, a stamtąd przedostał się do Anglii, gdzie wstąpił do Wojska Polskiego.

W roku 1946 powraca do rodzinnej i wyzwolonej już Warmii i natychmiast przystępuje do pracy pedagogicznej i ożywionej działalności społecznej. Pracuje w Uniwersytecie Ludowym w Jurkach koło Morąga, jest nauczycielem w liceum pedagogicznym. W latach 1948—1950 pełni urząd wicestarosty w Olsztynie. Studiuje jednocześnie prawo na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu, gdzie w 1950 r. uzyskuje stopień magistra praw. Następnie odbywa aplikację adwokacką i w 1953 r. zostaje wpisany na listę adwokatów w Olsztynie.

Będąc adwokatem, nie zamknął się w kręgu spraw zawodowych. Aż do ostatnich dni swego życia nie przestał być społecznikiem. Był działaczem i członkiem Wojewódzkiego Komitetu Frontu Jedności Narodu, pracował czynnie i należał do władz ZPP, był członkiem Wojewódzkiej Komisji Badań Zbrodni Hitlerowskich. Odznaczony został Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotą Odznaką Honorową „Zasłużonym dla Warmii i Mazur”, Złotą Odznaką Honorową Związku Nauczycielstwa Polskiego, Złotą Odznaką Honorową Zrzeszenia Prawników Polskich, Medalem 1000-lecia Państwa Polskiego.

Z ogromnym zwłaszcza entuzjazmem inicjował spotkania z młodzieżą.

Był autentyczną historią tej ziemi. I chyba niewielu było takich jak On, którzy przyczynili się do zrozumienia jej tragicznych i bohaterskich dziejów.

Mając olbrzymi mir wśród rdzennej ludności Warmii i Mazur, wykorzystywał go z ogromnym zaangażowaniem do utrwalenia oraz budzenia postaw patriotycznych i integracyjnych.

Niepowodzenia i błędy, jakie w tej dziedzinie się zdarzały, przeżywał niemal jak osobiste tragedie.

Nagłą śmierć Adwokata Alfonsa Barczewskiego adwokatura olsztyńska przeżyła głęboko. Poza człowiekiem o walorach autentycznego społecznika, odszedł od niej serdecznie lubiany Kolega. Zawsze pogodny, przyjazny.

Wyrazy swego żalu po zgonie kol. Barczewskiego dała nie tylko adwokatura. Nazajutrz po jego śmierci Olsztyńska Rozgłośnia Radiowa poświęciła Zmarłemu

obszerne wspomnienie. Również miejscowy dziennik „Gazeta Olsztyńska”, a także tygodnik „Słowo Powszechne” (w dodatku lokalnym „Słowo na Warmii i Mazurach”) zamieściły w dwóch odcinkach wspomnienia o Jego pracy i działalności.

Cześć Jego pamięci!

Michał Krakowski
adwokat

NACZELNA RADA ADWOKACKA

A. Uchwała Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej

SPRAWA REALIZACJI UCHWAŁY PREZYDIUM NRA Z DNIA 10.XII.1970 r.*
W ŚWIETLE INFORMACJI RAD ADWOKACKICH
I ZESPOŁÓW SPECJALISTYCZNYCH
(uchwała z dnia 6 maja 1971 r.)

Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej, po zapoznaniu się z informacjami nadesłanymi przez rady adwokackie i zespoły specjalistyczne a dotyczącymi realizacji uchwały Prezydium NRA z dnia 10 grudnia 1970 r.

postanowiło

- I. Zmienić pkt 1 wymienionej wyżej uchwały i nadać mu brzmienie następujące:
„Podwyżka stawki dokonana, na podstawie § 6 ust. 2 rozporządzenia o opłatach za czynności zespołów adwokackich w wysokości przekraczającej 100% opłaty zasadniczej wymaga pisemnego uzasadnienia kierownika zespołu. Wysokość wynagrodzenia nie może przekraczać wynagrodzenia za daną sprawę, pobieranego przez adwokatów w kraju zlecającego”.
- II. Pełny tekst wymienionej wyżej uchwały wraz ze zmianą dziś przyjętą podać do wiadomości Rad Adwokackich i kierowników zespołów specjalistycznych.

B. Z prac Prezydium NRA

Na posiedzeniu w dniu 3.VIII.1971 r. omawiano przebieg zgromadzeń delegatów oraz zgłoszone na nich wnioski. Ogólna liczba delegatów wynosiła 900. Głos zabierało 132 delegatów. Na każdym zgromadzeniu delegatów byli przedstawiciele miej-

* Patrz: „Palestra” 1971 r., nr 1, s. 94.